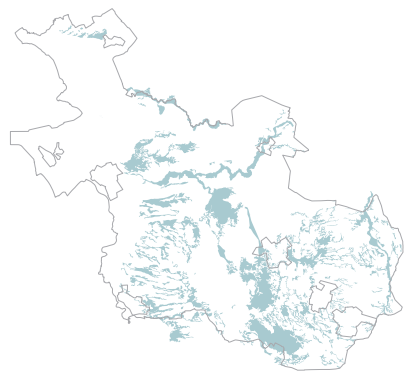

1.4 Natuurlijke laag • Beekdalen en natte laagtes

Eenheid

Overzicht beekdalen en natte laagtes (indicatief)

Kenmerken

Het Overijsselse zandlandschap is van oorsprong kletsnat. In de laagtes van het zandgebied verzamelde zich het water. Hier ontwikkelden zich moerassen en broekbossen, waar het water in de loop van het seizoen geleidelijk uit weg sijpelde naar de lager gelegen delen, naar de beken en rivieren. Beeld van de beken: zomers kleine stroom met droge geulen, 's winters bredere stroomdraad met meestromende geulen. De dynamiek (water, wind) bepaalt de verschijningsvorm; de gedaante wisselt. Dynamisch landschap, open karakter met hogere randen.

Bodem: beekkeerdgronden

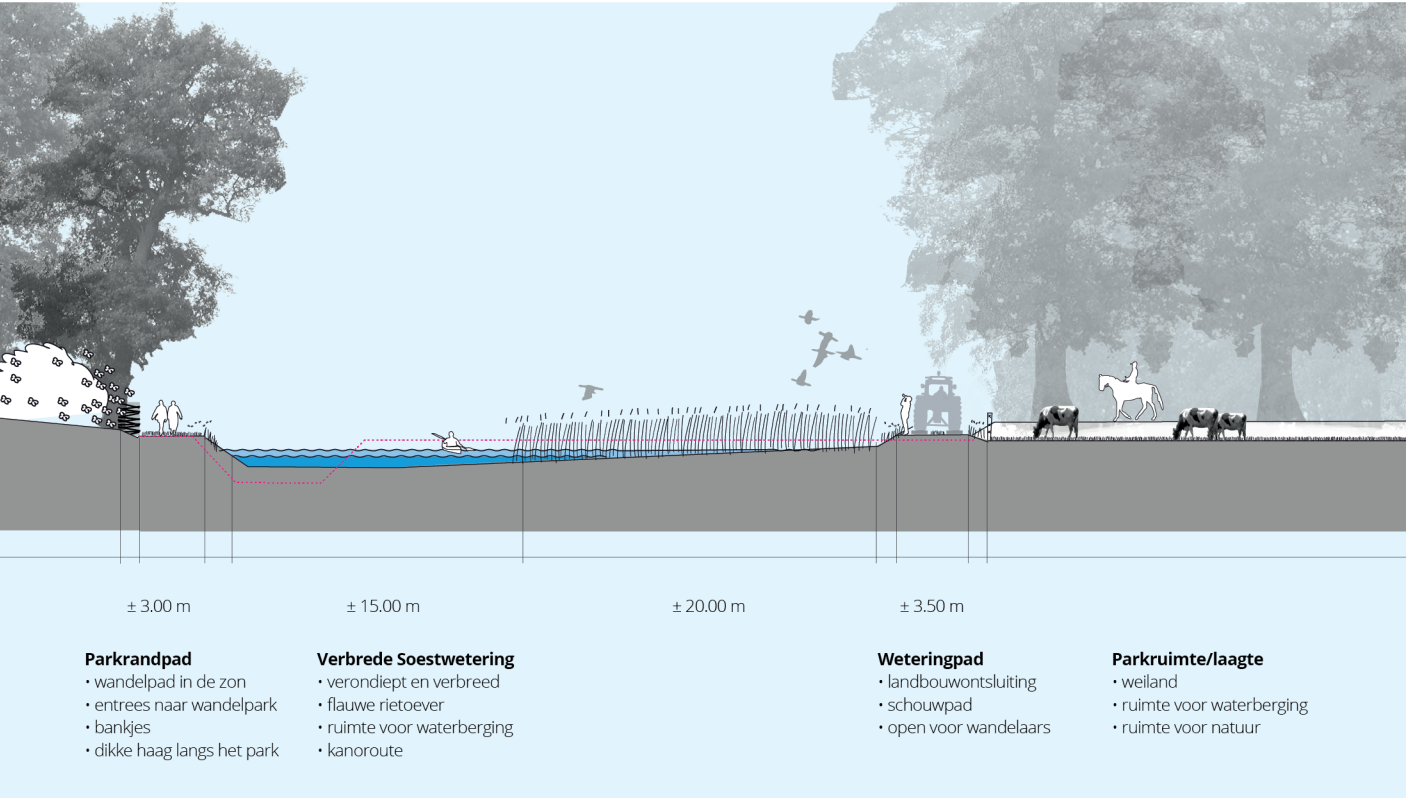
Hydrologie: lokale en diepe kwel, stagnatie

Natuurlijk bostype: elzen-eikenbos, eiken-haagbeukenbos, vogelkers-essenbos

Cultuurlandschap: zie §2.3 maten- en flierenlandschap

Beeld: paradijselijk mooie broekbossen groeien nog sporadisch in de natte laagtes [Reutum]

Voorbeeld rechterpagina: kans om het water meer kwaliteitsbepalend te maken, zijn de vele kilometers waterlopen die de komende jaren heringericht zullen gaan worden. Het principeprofiel voor de Verbrede Soestwetering bij landgoed de Kranenkamp, laat zien dat het verondiepen en verbreden van de waterlopen, gecombineerd kan worden met natuurontwikkeling het vergroten van de toegankelijkheid en beleving van het landschap. uit: De Kranenkamp, landgoed van de stilte, VPxDG i.o.v. IJssellandschap, 2008

Ontwikkelingen

Plaatselijk is de 'oorspronkelijke' beek nog aanwezig. Vaak waren er geen beken, maar zocht het water via de hellende laagtes zijn weg over het maaiveld, met name in de zwakhellende gebieden zoals Salland. De laagtes werden in de loop van eeuwen doorgegraven, verbonden en steeds sterker ontwaterd, waarbij vanaf de vorige eeuw ook de natuurlijke beken over grote lengte zijn rechtgetrokken. Dit alles om de lagere en hogere gronden van het dekzandcomplex sneller te ontwateren ten behoeve van de moderne landbouw. De snelle waterafvoer heeft uiteindelijk geleid tot verdroging bovenstrooms en wateroverlast benedenstrooms.

Ambitie

De ambitie is de beekdalen als functionele en ruimtelijke dragende structuren van het landschap betekenis te geven. Ruimte voor water, continuïteit van het systeem zijn leidend. Tevens is de ambitie afwenteling van wateroverlast op stroomafwaarts gelegen gebieden te voorkomen door het beekstelsel als eenheid te beschouwen en het vasthouden van water te bevorderen. Tot slot zijn beekdalen belangrijke verbindingen voor mens, plant en dier.

Voorbeeld: water vergroot de kwaliteit van de woonomgeving en verbindt het met het buitengebied, voorbeeld project Deurningerbeek [foto: Roelof Klem]

Sturing

- Norm
 - Het waterpeil is niet lager dan voor graslandgebruik noodzakelijk is.
- Richting
 - Beekdalen en laagtes krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van het watersysteem, de waterkwaliteit en voldoende ruimte voor water en indien het bestaande (agrarisch) gebruik dat toelaat natuurlijke dynamiek.
 - Als ontwikkelingen plaats vinden in of in de directe nabijheid van beekdalen en natte laagtes, dan dragen deze bij aan extra ruimte voor de dynamiek van het stromende water en het vasthouden van water, aan versterking van de samenhang in het beekstelsel en aan vergroting van de zichtbaarheid, bereikbaarheid en beleefbaarheid van het water. Dit zijn uitgangspunten bij (her)inrichting.
- Inspiratie
 - De onderdelen vanuit een perspectief op het geheel van het lineaire beekstelsel inrichten en beheren. De oeverlanden komen onder invloed van de waterdynamiek. (Broek)bos op de hogere randen.